

Legal Flash

Ιούνιος 2022

Εθνικός Κλιματικός Νόμος

Δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. ο Ν. 4936/2022, εισάγοντας διατάξεις για την κλιματική ουδετερότητα και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, καθώς και επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος.

Κατωτέρω παρουσιάζονται τα σημαντικότερα μέτρα και πολιτικές που εισάγει ο Εθνικός Κλιματικός Νόμος:

A. Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Θεσπίζονται μέτρα και πολιτικές για την προσαρμογή της χώρας στην κλιματική αλλαγή και τη διασφάλιση της πορείας απανθρακοποίησης έως το έτος 2050, με το μικρότερο δυνατό κόστος.

Για να επιτευχθεί αυτός ο μακροπρόθεσμος στόχος, ορίζονται ως ενδιάμεσοι κλιματικοί στόχοι, για τα έτη 2030 και 2040, η μείωση των καθαρών ανθρωπογενών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55% και 80% αντίστοιχα, σε σύγκριση με τα επίπεδα του έτους 1990, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα.

B. Στρατηγικές Μετριασμού Αερίων του Θερμοκηπίου και Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή

Για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, εκπονούνται:

α) η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ), ήτοι ένα κείμενο στρατηγικού προσανατολισμού με στόχο τη χάραξη κατευθυντήριων γραμμών για μία περίοδο τουλάχιστον 10 ετών από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, και β) τα

Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΚΠΑ), τα οποία εξειδικεύουν τις κατευθύνσεις της ΕΣΠΚΑ και καταρτίζονται από κάθε Περιφέρεια για μία περίοδο τουλάχιστον 7 ετών.

Γ. Πολιτικές & Μέτρα

- Απαγόρευση παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα

Θεσπίζεται η απαγόρευση καύσης λιγνίτη για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου να μειωθεί ο αντίκτυπος που έχουν οι σχετικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής σε επίπεδο εκπομπών.

Απαγορεύεται η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα μετά την **31η Δεκεμβρίου 2028**. Υφιστάμενες άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα παύουν να ισχύουν κατά την ημερομηνία αυτή. Δύναται να επισπευσθεί η παραπάνω ημερομηνία με την έκδοση ΚΥΑ έως το τέλος του 2025, αφού ληφθούν υπόψη η διασφάλιση της επάρκειας ισχύος και η ασφάλεια εφοδιασμού.

- Προώθηση των οχημάτων πολύ χαμηλών ή μηδενικών εκπομπών

Προκειμένου να επιταχυνθεί με προβλέσιμο για την αγορά τρόπο η διείσδυση της ηλεκτροκίνησης και η συνακόλουθη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στις πόλεις, λαμβάνονται μέτρα για την προώθηση οχημάτων πολύ χαμηλών ή μηδενικών εκπομπών, με έμφαση στους επαγγελματικούς κλάδους που χαρακτηρίζονται από υψηλό αριθμό οχηματοχιλιομέτρων.

2024 - τουλάχιστον το 1/4 των νέων εταιρικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης που ταξινομούνται ανά εταιρεία σωρευτικά θα πρέπει να είναι αμιγώς ηλεκτρικά ή υβριδικά ηλεκτρικά οχήματα εξωτερικής φόρτισης με ρύπους έως 50 γρ CO₂/χλμ.

2026 - τα νέα ταξί σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη καθώς και το 1/3 των νέων οχημάτων που ταξινομούνται για σκοπούς εκμίσθωσης σε τρίτους θα πρέπει να είναι οχήματα μηδενικών εκπομπών. Εξαιρούνται οι νησιωτικοί Ο.Τ.Α. α' βαθμού. **Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2023**, θα υπάρξει εκ νέου εξέταση των μέτρων, προκειμένου να επεκταθούν και σε άλλες περιοχές, κατόπιν εκτίμησης των σχετικών επιπτώσεων.

2030 - νέα επιβατικά και ελαφρά επαγγελματικά οχήματα που ταξινομούνται θα είναι μόνο οχήματα μηδενικών εκπομπών. Απαγορεύεται η ταξινόμηση νέων οχημάτων με κινητήρες εσωτερικής καύσης υπό την αίρεση της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Η χώρα μας θα υιοθετήσει την ημερομηνία που θα τεθεί από τον σχετικό Ευρωπαϊκό Κανονισμό.

- Μείωση των εκπομπών από κτίρια

Θεσπίζονται μέτρα μείωσης των εκπομπών από τα κτίρια, που αφορούν στην απαγόρευση πώλησης και εγκατάστασης καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης, ενώ προβλέπονται και τα σχετικά πρόστιμα και το ύψος αυτών.

2023 - συμπεριλαμβάνεται στο Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων ο υπολογισμός του ανθρακικού αποτυπώματος των κτιρίων, σύμφωνα με το πρότυπο «ISO 14064-1:2018», κατηγορίας 1 και 2 ή με άλλη αντίστοιχη μέθοδο.

2025 - απαγορεύεται η πώληση και η εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης.

2030 - επιτρέπεται αποκλειστικά η πώληση πετρελαίου θέρμανσης, το οποίο είναι αναμειγμένο σε ποσοστό τουλάχιστον 30% κατ' όγκο με ανανεώσιμα υγρά καύσιμα.

Ειδικά κτίρια (τα κτίρια, των οποίων η κύρια χρήση σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% της συνολικής επιφάνειας δόμησης τους δεν είναι η κατοικία) εξαιρουμένων των τουριστικών καταλυμάτων και των ναών - αναφορικά με τις αιτήσεις έκδοσης οικοδομικών αδειών ανέγερσης νέων κτιρίων ή προσθηκών σε υφιστάμενα κτίρια που υποβάλλονται από την 1η Ιανουαρίου 2023, τα ειδικά κτίρια με κάλυψη μεγαλύτερη των 500 τ.μ. υποχρεούνται να τοποθετούν συστήματα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά ή θερμικά ηλιακά συστήματα σε ποσοστό που αντιστοιχεί στο 30% τουλάχιστον της κάλυψης. Προβλέπεται η δυνατότητα εξαιρέσεων σε μεμονωμένα κτίρια για λόγους μορφολογικούς ή αισθητικούς ή σε περιοχές με θεσμοθετημένο καθεστώς προστασίας (π.χ., παραδοσιακοί οικισμοί και διατηρητέα κτίρια).

Δικαιούχος του προγράμματος χρηματοδότησης για την ενεργειακή αναβάθμιση δημοσίων κτιρίων είναι ο **Δημόσιος τομέας**.

➤ **Μείωση των εκπομπών από εγκαταστάσεις**

Θεσπίζονται μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από τις πλέον ενεργοβόρες εγκαταστάσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ).

2030 - έργα και οι δραστηριότητες, που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ), υποχρεούνται σε μείωση εκπομπών 30% τουλάχιστον σε σχέση με το έτος 2019.

Τα έργα και οι δραστηριότητες κατατάσσονται στις ακόλουθες ομάδες:

- Συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών
- Τουριστικές εγκαταστάσεις και έργα αστικής ανάπτυξης κτιριακού τομέα, αθλητισμού και αναψυχής
- Πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις
- Υδατοκαλλιέργειες
- Βιομηχανικές δραστηριότητες και συναφείς εγκαταστάσεις.

Από το 2026, ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας υποχρεούται να υποβάλλει στην αδειοδοτούσα περιβαλλοντική αρχή και **έως την 31η Οκτωβρίου κάθε έτους** έκθεση σχετικά με τις εκπομπές του προηγούμενου έτους. Σε περίπτωση μη έγκαιρης υποβολής

της έκθεσης, επιβάλλεται πρόστιμο 100€ ανά ημέρα καθυστέρησης, το οποίο δεν υπερβαίνει το 0,1% των ετήσιων εσόδων του φορέα.

Έως το 2026, ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας υποχρεούται να υποβάλει, στην αδειοδοτούσα περιβαλλοντική αρχή, τροποποίηση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) του. Σε περίπτωση μη επίτευξης του στόχου μείωσης των εκπομπών που προβλέπεται στην ΑΕΠΟ, επιβάλλεται πρόστιμο που δεν υπερβαίνει το 0,5% των ετήσιων εσόδων του φορέα.

➤ **Μείωση των εκπομπών από επιχειρήσεις**

Θεσπίζονται μέτρα για την καταγραφή και δημοσιοποίηση των εκπομπών από επιχειρήσεις, με απώτερο σκοπό τη θέσπιση ποσοτικών στόχων μείωσης ανά κλάδο.

Έως και την 31η Οκτωβρίου 2023 - συγκεκριμένα νομικά πρόσωπα υποχρεούνται να υποβάλουν έκθεση σχετικά με το ανθρακικό τους αποτύπωμα για το έτος 2022. Στην έκθεση θα συμπεριλαμβάνονται εθελοντικοί στόχοι και δράσεις μείωσης ή αντιστάθμισης των εκπομπών.

Η υποχρέωση για την υποβολή έκθεσης **αφορά** τα κάτωθι νομικά πρόσωπα:

- Ανώνυμες εταιρείες με μετοχές ή άλλες κινητές αξίες εισηγμένες
- Πιστωτικά ιδρύματα
- Ασφαλιστικές επιχειρήσεις
- Επιχειρήσεις επενδύσεων
- Επιχειρήσεις σταθερής και κινητής τηλεφωνίας
- Εταιρείες ύδρευσης και αποχέτευσης
- Εταιρείες ταχυμεταφορών
- Επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου
- Αλυσίδες καταστημάτων λιανεμπορίου που απασχολούν πάνω από 500 εργαζόμενους
- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας
- Αστικές εταιρείες παροχής συγκοινωνιακού έργου.

Εξαιρούνται οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Σε περίπτωση μη έγκαιρης υποβολής της έκθεσης, προβλέπεται πρόστιμο 50€ ανά ημέρα καθυστέρησης που δεν υπερβαίνει το 0,01% των ετήσιων εσόδων του υπόχρεου νομικού προσώπου.

➤ **Δημοτικά Σχέδια Μείωσης Εκπομπών**

Θεσπίζεται υποχρέωση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' βαθμού να καταρτίσουν Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ)

Έως την 31η Μαρτίου 2023 - κάθε Δήμος θα πρέπει να καταρτίσει ΔηΣΜΕ, το οποίο θα υπολογίζει το ανθρακικό του αποτύπωμα, θα προσδιορίζει και ιεραρχεί τεκμηριωμένα τα

απαραίτητα μέτρα και τις δράσεις για τη μείωση των εκπομπών του και επαληθεύεται από πιστοποιημένο φορέα, ενώ η πρόοδος εφαρμογής του θα παρακολουθείται ετησίως με τεχνική έκθεση. Το ΔηΣΜΕ περιλαμβάνει, επίσης, απογραφή και στόχους μείωσης εκπομπών για τα κτίρια, τον εξοπλισμό και τις υποδομές που καταναλώνουν ενέργεια, ενώ δύνανται να συμπεριλαμβάνει και απορροφήσεις.

Τίθεται στόχος μείωσης καθαρών εκπομπών κατ' ελάχιστον 10% για το έτος 2025 και 30% για το έτος 2030, σε σύγκριση με το έτος βάσης 2019.

2024 - Η εκπόνηση του ΔηΣΜΕ και οι επικαιροποιήσεις του αποτελούν προϋπόθεση για την αξιολόγηση προτάσεων Δήμων για την υλοποίηση προγραμμάτων μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής.

➤ Νησιά

Θεσπίζεται ένα συνεκτικό πλέγμα διατάξεων για την πραγματοποίηση της ολοκληρωμένης μετάβασης των ελληνικών νησιών προς την κλιματική ουδετερότητα και τον μετασχηματισμό του ενεργειακού τους συστήματος, μέσω του Αναπτυξιακού Στρατηγικού Πλαισίου «GR-ecoislands».

Η επιλεξιμότητα των νησιών καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τα κάτωθι κριτήρια:

- Μόνιμος πληθυσμός
- Προοπτική ηλεκτρικής διασύνδεσης με το ηπειρωτικό σύστημα
- Ενεργειακές ανάγκες
- Τουριστική κίνηση
- Προσβασιμότητα στον τομέα των μεταφορών και των υποδομών
- Αξιοποιήσιμοι φυσικοί πόροι
- Οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά.

2030 - μείωση των εκπομπών των **μη διασυνδεδεμένων νησιών** κατά 80% σε σχέση με το έτος 2019, και απαγόρευση χρήσης μαζούτ για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Δ. Συμμετοχή του Κοινού, Παρακολούθηση και Διακυβέρνηση

Στο πλαίσιο οργάνωσης της κλιματικής διακυβέρνησης καθώς και διασφάλισης της ευρύτερης δυνατής ενημέρωσης και διαβούλευσης με το ενδιαφερόμενο κοινό, αναλαμβάνονται οι παρακάτω ενέργειες:

Στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, συστήνονται **Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή** και **Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή**. Στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, συστήνεται **Επιστημονική Επιτροπή Κλιματικής Αλλαγής**. Σε διαδικτυακό τόπο που υλοποιείται και εξυπηρετείται από τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (gov.gr-ΕΨΔ), δημιουργείται **φόρουμ κλιματικού διαλόγου**. Η Διεύθυνση

Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε συνεργασία με το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, θα καταρτίζει ετήσια έκθεση προόδου σε θέματα μετριασμού και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

E. Αντιμετώπιση της Ενεργειακής Κρίσης

Παρέχεται **έκτακτη οικονομική ενίσχυση** για την κάλυψη μέρους της αύξησης του κόστους κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος σε **λογαριασμούς** που έχουν εκδοθεί κατά τη χρονική περίοδο από 1η Δεκεμβρίου 2021 έως 31η Μαΐου 2022, και αφορούν **οικιακούς καταναλωτές εσωτερικού**, ήτοι φυσικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας, με ετήσιο καθαρό οικογενειακό εισόδημα για το φορολογικό έτος 2020 έως τις 45.000€. Η ενίσχυση χορηγείται για ποσό άνω των 30 ευρώ και έως 600 ευρώ ανά δικαιούχο.

Τα κριτήρια καθορίζονται αναλυτικά στην ΚΥΑ 3365/2022 (ΦΕΚ Β' 2827/06.06.2022).

Επιβάλλεται **άπαξ έκτακτη εισφορά** στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, με **εξαιρέση** τους παραγωγούς από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α και τους παραγωγούς θερμικών μονάδων που είναι εγκατεστημένοι στο **Μικρό Συνδεδεμένο Σύστημα της Κρήτης**, για το σύνολο των μονάδων παραγωγής τους, για την περίοδο από την 1η Οκτωβρίου 2021 έως και την 30ή Ιουνίου 2022. Η έκτακτη εισφορά υπολογίζεται ως εξής: «Έκτακτη Εισφορά = 90% * [θετική διαφορά του Μικτού Περιθωρίου Κέρδους * (1- Ποσοστό των Συμβάσεων Προμήθειας Σταθερής Τιμής) - Εκπτώσεις - επιστροφές Διμερών Συμβάσεων Αγοραπωλησίας Ηλεκτρικής Ενέργειας]» ανά παραγωγό, από τη ΡΑΕ, επιβάλλεται από το ΥΠΕΝ και εισπράττεται ως δημόσιο έσοδο από την ΑΑΔΕ.

Κάθε λεπτομέρεια και διαδικασία, που απαιτείται για την εφαρμογή της παρούσας πρόβλεψης, θα καθοριστούν με Κοινή Απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος & Ενέργειας και Οικονομικών.

Ελάτε να μιλήσουμε

Για μια εις βάθος συζήτηση αναφορικά με το πώς η επιχείρησή σας μπορεί να επηρεαστεί από τον Εθνικό Κλιματικό Νόμο, παρακαλώ επικοινωνήστε:

Energy Industry - Tax

Άγης Μοσχοβάκος, PwC Ελλάδα

+30 695 720 0401

agis.moschovakos@pwc.com

Head of Legal Services

Βασίλειος Βύζας, PwC Ελλάδα

+30 697 818 0026

vassilios.vizas@pwc.com

www.pwc.gr

Το κείμενο αποσκοπεί μόνο σε γενική ενημέρωση των ενδιαφερομένων και δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως βάση για λήψη αποφάσεων. Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στην PwC: Λεωφ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι τηλ. +30 210 6874400

© 2022 PricewaterhouseCoopers Business Solutions ΑΕ. Με επιφύλαξη όλων των νομίμων δικαιωμάτων. Η επωνυμία 'PwC' αναφέρεται στην εταιρεία μέλος του δικτύου στην Ελλάδα, και σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να αναφέρεται στο δίκτυο των εταιρειών μελών της PwC. Κάθε εταιρεία μέλος αποτελεί μια ξεχωριστή νομική οντότητα. Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επισκεφθείτε το www.pwc.com/structure.